

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljike in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemam, za avstro-ugarske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četr leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemam za četr leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrtih stopnje petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši "Hotel Evropa". Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v "Narodni tiskarni" v Tavčarjevi hiši.

Naši poslanci in dunajski rajhsrat.

Ali morebiti vendar ne bi bilo z materialnega obzira bolje, ako bi bili naši državni poslanci v "rajhsrat" šli?

Tako se vprašajo sem ter tje marsikateri slabo podučeni našinci, kadar jih kak nemškutar z dolensko železnico nahujška jim širokoustno razkladajoč, ka bi hlapon že prav gotovo prihodnjo jesen skozi Novomesto žvižgal, ako ne bi bili ti poredni in malopridni naši narodni poslanci to Dolenjem se smehljajočo srečo s svojo trmoglavostjo preprečili! S tem neki tudi misijo nekatere dolenske politične nevedneže na limance ujeti, da bi nekako adreso v tem smislu, ne vem ali na državni zbor, ali na naše državne poslance, podpisali. Po pravici se smejo taki nevedneži politični kalini imenovati, ako bi se dali s tako abotnimi trdenji preslepariti, da zavoljo nenazočnosti naših držav poslancev v rajhsratu dolenske železnice ne dobimo. — Suprotivno pa trdim, ka bo naša dežela zmirom s tem le materialno pridobil, ako se naši poslanci držav. zboru čem bolj mogoče odtezajo. Vsako njihovo dosevanje prizadetje v državnem zboru, naši deželi materialne koristi nakloniti, je deželi več škodovalo, nego koristilo. Ako hočemo to dokazati, moramo se v prvi vrsti na to obzirati, v kakšnem položaji so bili naši poslanci v držav. zboru, kakšen upljiv je imela njihova beseda in kdo je tam merodajan faktor?

Vsakdo ve, kdor se količaj v cisaliansko politiko peča, da je v vsakej zadavi v drž. zboru odločivna tista svojat, ki mar-

šira, kriči in se repenči pod zastavo generalov Giskra, Herbst in Rechbauer. Ta svojat ima večino in odloči vse, torej tudi vse volitve, posebno volitve v raznovrstne odseke. Taisti, kdor je v parlamentarnem življenju kaj znan, ve, kaj se pravi v ta ali v oni naročito pa v ustavni in finančni odsek voljen biti. Vsakdo pa, ki je količaj z abecednikom parlamentarizma znan, mora vedeti, ka se s tem pravi poslanec naj večje zanjevanje izreči, ako ga pri volitvah v odseke kar v noben odsek ne volijo, ako ga popolnoma prezrejo. S takim činom se pravi dotičnega poslanca za "parija" in gumpca celega zpora proglasiti. Jako se tisti moti, ki misli, da se katera važna stvar v javnih parlamentarnih sejah vsled slavnih govorov dotičnih poslancev odloči in da je to ta ali oni govornik s svojo besedo prouzročil. To se le redkokrat zgodi, kajti vse se že pojprej v odsekih odloči in potem pride že čisto odločena stvar v javno zborovo sejo. V javni seji se pa za predlog ali proti predlogu odseka zavoljo tega govor, da se velikemu občinstvu prijavi in raztolmači, iz katerih enagibov večina za in manjina proti glasuje. Govori so le tako rekoč za parado, rekli bi, da so le zunanja obleka parlamentarnega trupla, med tem ko se truplo poprej v klubih in v odsekih sestavi. —

Znano pa je, daje Herbst-Giskrovo svojat demonstrativno svoje zanjevanje proti Tirolcem in proti našim poslancem s tem izrazila, da jih nij v noben odsek volila, torej jih je za parlamentarne "parija" javno proklamirala. S tem činom jim je rekla ta svojina: Vi nam niste v zboru enakopravni, vi ste

parlamentarni bebe, vaša beseda nij v nobenem obziru merodajna in vsak govor iz vaših ust je v naših očeh velikanska neumnost! — Poslanec mora imeti strašno debelo kožo, ako mu je dano tako postopanje ošabne večine dalje časa prenašati, ker s tem se ne prezira njegova osoba, temuč dežela in narod, katere zastopa. To demonstrativno preziranje izgovarjajo nemškutari s tem, da se v odseke le kapacite volijo, ki tam kakšno pametno vganejo, da pa tacih sposobnjakov ravno med temi poslanci nij. Kakor je čin Herbsteve klike škandalozen, tako je ta izgovor jalov in puhel. Kdo se upatajiti, da ne bi bil g. Greuter ena najbolj prebrisanih glav drž. zpora, ki bi bil s svojimi zmožnostmi kinč in dika vsakemu parlamentu tega sveta? Tudi v dr. Costi bi našel vsak odsek v marsikaterem obziru podučenega moža, akoravno bo vsakdo rad pripozna, ka ta mož nij malik "Slov. Naroda." Tudi drugi bi bili v kakem gospodarskem itd. odseku popolnoma na svojem mestu, gotovo bolj, nego taki ustavaški kričači, kakor so dr. Fux, Wolfrum itd., ki se po vseh odsekih širokoustijo in zlasti čas trati. Kakor jalov je nemškutarski izgovor o kapacitetah, razvidi se naj bolj iz tega, da je ravno tista svojat demonstrativno tako parlamentarno revšče, kakor je grof Thurn, v naj važnejši odsek namreč v ustavni odsek volila!

Vlada sama ima semtertje presledke, v katerih se dela kakor bi nam rada včasih kako potrebno stvar naklonila, kakor je bilo to s tistimi 3600 gl. v budgetu nastavljenimi za slovenske stolice na graškem useučilišči. Pa še to je Herbstevo svojat s strastno jezo

Listek.

Nemško sleparstvo v Ameriki.

(Dalje.)

Da se pa sploh zopet pravega predmeta denašnjega popisovanja poprimemo, hočem navesti nekatere izkušnje, ki sem jih sam doživel in jih živo čutiti moral, katere so mi, kakor sem rekel, dale povod, da se zelo bojim urenosti tatarskih gospodov, in celo neverjetne držnosti, smelosti in zvijačnosti tistih čestitih sleparjev v deželi zlate svobode. Komaj sem prvokrat stopil na amerikanska tla in sem hotel sesti v voz, da se popeljem v neki nemški hotel, zapazim osupnen, da ste palica in omrela, ki sem jih še ravnokar v roki imel, naenkrat kakor začarana izginala; iščem na desni, iščem na levo in zrem na vse strani, pa zastonj, palice in omrele nij bilo več. Za to sem se pa tudi zelo prijetno iznenadil, ko sem v voz stopajše zapazil, da mi manjka mala torbica, ki sem jo na skrinjico položil in za trenotek nijsem

pazil na njo, med tem ko sem po nesrečni palici in omreli prežal; — in tudi torbice, dragega spominka, nijsem več videl.

Strah me je malo spreletel, krčevito sem držal z levico svojo uro in z desnico svojo močjo in v takem položaju, slabe volje sem se peljal levinji enak, ki hoče svoje mlade braniti, v hotel, ki so mi ga kot jako zanesljivega hvalili. Kljubu hvalisani zanesljivosti zgrešil sem pa vedar, po tem ko so moje reči v odločeno sobo spravljene bile, deževni plašč, ki je tudi po istem potu odišel, kakov palica, omrela in torbica. Za početek je bilo ravno zadosta. Nič manj ko drage volje prebavil sem prvi dan na amerikanski zemlji in vesel sem bil, ko se je večer približal, kateri sem v društvu nekega ljubeznjivega Amerikanca, kojega sem na barki poznaval, menil doprinesti. Šla sva skupaj v veliko nemško pivarnico, ki je bila pol krčme, pol gledišča, tako na primer, kakor orfeum na Dunaji. Vsedeva se k prazni mizi in jaz postavim svoje gledališčno kukalce sebi na stran na mizo, potem ko sem mlado de-

klico, iz čije ust so doneli mični glasovi, za trenutek opazoval. Ne več na kukalce misleč, zabaval sem se svojim sosedom in ogledoval nazoče ljudi.

Ko so melodije prve deklice potihnilo, stopi druga pevka na oder. Mehanično potipljem na desno stran, da bi prijel za kukalce, a ne primem nič; kajti moje ubogo kukalce je bilo do najmanjšega sledu izginilo. To je pa vendar preveč! Ker nihče nij mimo naše mize šel, mogla je tatvino le osoba izvesti, sedeča v naši najbližji okolici. Ozrem se nazaj in res, tu je sedel trdo za mano divji, kuštrav potepuh, z laket dolgo, črno brado in obrazom, iz katerega so se lahko brala vsa mogoča nesramna dela. Brez da bi bilo treba izdržal je sumljivi malopridnež moj pogled s tako nesramno, ali nič manj vidno napravljano nemarnostjo, da za trenotek nijsem mogel dvomiti, kdo mi je kukalce ukradel. Šepnil sem tovarišu na uho, capin, ki tukaj za nami sedi, je moje kukalce konfisciral, hočem ga takoj zapreti dati. Za božjo voljo ne storite tega, odgo-

iz budgeta izbrisala, ker bi se s takimi stolicami nazadnje le vendar utegnilo slovanski stvari koristiti. Njiso pa ustavaki vedeli, ali bi se od srditosti repenčili, kakor purani, ali bi se homerično grohotali, ko je dr. Costa potrebo slov. pravne akademije zagovarjal. Iz tega je razvidno, da njiso imeli in zopet ne bi imeli naši poslanci nobenega upljivana določbo nobene stvari, torej dosledno tudi nobene železnice bodi si že v mesec, v Karlovec, ali pa v Afriko, ker njiso bili in ne bi zopet bili v noben odsek voljeni. Ako pa ne bi bili naši poslanci v nobenem odseku, bila bi njihova sveta dolžnost se vsaj v javni seji z besedo za materialni blagor našega naroda potezati. Dokazano je pa, da s tako besedo, čem bolj je izvrstno zastavljena, tem bolj Herbstovo kliko na Slovenstvo v obče, in na kranjsko deželo posebej razkačijo, ravno tako, kakor bi pikador kos škrlnata španjskemu biku pokazal, da nam še potem Hrbstovec vse to prečrtajo in počteptajo s čimer nam je mislila vlada postreči. Utegnilo bi se zgoditi, da bi res prišla dolenska železnica v javno obravnavo, da bi jo celo vlada zagovarjala. Naravno, da bi morali v takem slučaju tudi naši poslanci, ako bi bili tam, s krepkimi besedami zanj v ogenj iti. Ali riskirali bi s tem, da bi s svojim potezanjem za materialni blagor imenovanovo svojat tako razkačili, da ne bi nam samo dolenske železnice odrekla, temuč da bi še resolucijo napravila, naj vlada za to skrbi, da gorenjska proga čem prije tem bolje popolnoma propade. Ker zavoljo časti našega naroda ne smejo biti naši poslanci v „rajskemu“ „parija“ Herbstove klike, nadalje ker vsaka beseda, prišedša iz ust naših poslancev to kliko tako razkači, da kar besna postane in da bi naravnost dekretirala, ako bi mogla, ka naj se žvepljena toča na Slovence usuje, mislimo mi, da nenazmočnost naših drž. poslancev v „Reichsratu“ v vsakem obziru, posebno pa v materialnem naši deželi veliki bolj koristi nego škoduje. Edino gotovo bo pa nazmočnost naših poslancev v drž. zboru naši deželi v duševnem in materialnem obziru le takrat koristila, kadar bodo federalisti večno imeli.

Dr. V. Z.

varja on, vi bi potem nič nazaj ne dobili, ampak še zelo zadrgo si nakopali, da bi morali sto ali dve sto dolarjev kazni plačati. Kako to, vprašam jezen? Prepričan sem, da je ta in nihče drug tat.

O tem sem tudi jaz prepričan, reče Amerikanec, ali tatin je kukalce zdavnaj drugemu oddal, drugi tretjemu in tretji je sedaj gotovo na potu v jamo kakega skritega roparja, da mu kukalce po ceni proda. Ako bi tedaj kuštravega žentlemenca dali zapreti, bi se pri njem nič ne našlo in zviti potepin bi se gotovo ne mudil, vas zavoljo razčlenja časti zatožiti, vsled česar bi vi obsojeni bili, plačati sto ali dve sto dolarjev kazni, ako bi inače kazni v „Singsing-u“ med goljufi in roparji rajši ne prestali. Moj prijatelj, ki je poznal amerikanske postave, imel je popolnem prav in bil sem prisiljen, paglavca, katerega bi bil tako rad vsaj namatal, celo pri miru pustiti. Nevoljen nadzopetovano izgubo sem zapustil z Amerikancem takoj dvorano in še sem se moral jeziti, ko sem zapazil, da mi je črnobradati nemarnež, ko sem mino njega šel, ironičen kompliment napravil.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V državnem zboru se obravnuje postava o regulirjanju uradniških plač. Vnela se je precej ostra debata. Pri tej priložnosti se je zopet pokazalo, da ministerstvo v tem državnem zboru „vse doseže, kar mu drago.“ Državni zbor bi si rad z organiziranjem služeb bil pravico pridržal, tudi dietne rede odločevati. Ministri pa se v to nikakor niso udali. Uradnik mora od trenotka, v katerem prostovoljno v državno službo stopi, biti odvisen od N. Vel. vlade, da mu bode ona odmerjala plačo. Poslednja seja državnega zбора je bila v pondeljek in se je v njej nadaljevala debata o uradniških plačah.

Ustavni odbor je dognal posvetovanje o volilni reformi. Med drugim je sklenil, da sme gospodska zbornica veljavno sklepati, ako je 40 poslancev nazočih; poslaniška zbornica pa, ako je 100 poslancev nazočih. Za spremembu osnovnega državnega zakona pa treba, da je v zbornici poslancev nadpolovica vseh udov nazočih in da za spremembu glasujeti dve tretjini pričujočih. Poročalec načrta volilne reforme v državnem zboru bode dr. Herbst.

V delegacijah bode vojni minister Kuhn zopet več terjal, nego lansko leto; v navadnem proračunu vsled dragine živeža itd. 5,600.000 gld. več. V extra-ordinarium pa pridejo stroški za 350.000 novih Werndlovih pušek, za katere treba 4 milj. gld.; dalje stroški za dozidanje trdnjave na sveti gori pri Olomuci, kakor tudi za popolno dozidanje tabora pri Krakovi in za utrdjenje Przemysl-a in Komorna.

Poljaki se hude nad Goluhovskim, da se je dal od ministerstva rabiti za orodje posredovanja. Celo v klubu so mu očitali, da bi on kot zvesti cesarjev služabnik moral resnico povedati ter mu razložiti nevarnosti, katere dinastiji in državi po volilni reformi prete; Goluhovski pa da tega nij storil. Sedaj se čuje, da bode Goluhovski odstopil od namestništva, kakor hitro ministerstvo predloži volilno reformo.

Vnanje države.

V francoski narodni skupščini se bode, kakor je videti, razprava o nasvetih odseka trideseterih zasukala drugače, nego se je mislilo. Thiers je hotel namreč že v zadnjih poprijeti besedo, ter izreči, da se bode v politiki držal načel, katere je izrekel v svojem poročilu. A premislil si je, ker se poprej nij nadjal tako hudega nasprotovanja od strani monarhistov. Zato se v zadnji seji njih hotel udati zahtevanju republikancev, ki so terjali, da naj še pri generalni debati izreče svoje misli v tem. Thiers je hotel poprej sklepom odseka s pripomočjo središča dati veljavo. A previdel je, da bi skrajni monarhisti zdržali v tem slučaju z republikanci levice utegnili dobiti pri glasovanji večino v narodni skupščini. To ga je baje nagnilo, da je pustil svoje dosedanje prijatelje Orleance za ta pot na cedilu, ter se bode z odločnim izrekom, da se hoče držati načel, katere je izrekel v svojem poročilu, pridružil republikancem. Kakor se čuje, bode poročalec odseka vojvoda Brogliè v tem slučaju svoje nasvete nazaj vzel. A republikanci bodo potem že svoje nasvete stavili. Sprejeti bodo gotovo, in to je za Francosko velike važnosti.

Minister vnanjih zadev grof Rémusat je baje naročil ministru trgovine, naj smatra kupčijske pogodbe z Italijo in Avstrijo za neveljavni, dokler se ne revidirate. Minister je to naznani poslancema obeh vlad, ki pa nista zadovoljna s tem, dokler se pogodbe z Angleško in Belgijo oficijelno ne potrdite.

Na Španjskem se republikanska vlada vkljub vsem zaprekam čedalje bolj utrujuje. Narodna skupščina je dovolila 10 milijonov za oboroženje narodne armade. Vlada bode kupila za njo še 150.000 pušk Remingtonovih. Narodna bramba bode krepka podpora vladu v vsakem slučaju. Okolo sto

oficirjev artillerije je odpuščenih, za kar so prosili že preje, a ti so večjidel le stari plemenitaši, ki se zarad svoje neizmerne ošabnosti ne morejo sprijazaiti z demokratičnimi oblikami, a za vojsko so malo vredni. Odšli so večjidel na Francosko, kjer je že od nekdaj zbirališče vseh pretendentov. Vlada jih je nadomestila z novimi, zanesljivimi možaki iz naroda.

Akoravno mnoge vlade še niso priznale španjske republike, bodo vendar po zadnji spomenici Castelarjevi skoraj primorane moralno to storiti, ker nij za nasprotuo nobenega uzroka. Tudi stari lisjak Thiers, akoravno se ne more nikakor odreči svojim orleanističnim nakanom, bodo vendar prisiljen, na glas mogočne republikanske stranke na Francoskem ozir jemati. Družih vnanjih sovražnikov se bodo pa Španci že ubranili, ker so po svoji ugodni geografski legi precej obvarovani.

Narodna skupščina je dovolila en milijon za udeležbo Španjske pri svetovni izložbi na Dunaji.

Nemški državni zbor je sklican na 12. dan tega meseca. Zboroval bodo tedaj ob enem s pruskim deželnim zborom. Nikomur na Pruskom ta vladna svojeglavna načrta ne dopade, ker se mnogi poslanci, ki so ob enem udje obeh zborov, ne bodo mogli udeležiti posvetovanj. Tako je vladava zavrnjena pred tem, da bi ji kdo v zboru preveč oponiral, ko bode stavila velikanske terjave za vojašto in brodovje.

Pruska zbornica je v tretjem branji sprejela znane cerkvene postave. Škoſje so poslali adreso kralju, v kateri očitno izrečajo, da se omenjenih postav ne bodo držali, ker so cerkvi in državi nevarne. Tri in trideset udeležencev znanih nemirov meseca julija lanskega leta je bilo v soboto obsojenih zaradi ustaje in punta v težko ječo. Porotniki bodo napravili v tej zadevi prošnjo za pomilovanje na cesarja.

Dopisi.

Iz Sodražice 27. februar. [Izv. dop.] Naš „Slovenski Narod“ ima tudi pri policijah pri nas na deželi tako ljube in skrbeče prijatelje, kakor v Ljubljani, kjer ga konfiskujejo. Naš okrajni glavar Fladung je pokazal namreč, kako zmirom za svoje slov. otroke skrbi — na pustni dan. — Poslal je našemu županu pismen ukaz, da naj gre v njegovem imenu v sobo našega „bralnega društva“ ter „Slov. Narod“ št. 34., kateri je bil konfisciran (misleč da je ljubljanski policiji ušel), strani vzame. Naš oče župan, ki imajo kaj lahke korake za take reči, je šel res v bralno sobo, a nij se mu posrečilo „Sl. Nar.“ dobiti.

Torej je Fladung zastonj pisaril, naš oče župan so pa zastonj pete brusili po policijskem potu. Čudna konfiskacija! Ko bi bila vsaj ljubljanska policija tako kasna za konfiscirati, kakor je Kočevski Fladung. G. Fladung, srečni ste, da imate župane, ki vas radi ubogajo! — Sodražani pa rečemo, blagor našemu bralnemu društvu, kjer bistro oko našega glavarja in župana vedno nad njim čuje. — Vendar nastane vprašanje, ali je župan, katerega smo mi volili, da naše pravice brani, dolžan, služiti e. kr. glavarju za briča? Če je tako, potlej naj ga pa kar Fladung postavi. Če ne, pa glejmo da bomo prihodnjič moža volili, ki se bo postavil možato za naša prava.

Iz Vipave 1. marca. [Izv. dop.] Ceravno se je g. okr. glavar iz Postojne doli priti požuril, da je podpis na slovenski peticiji zasačil, vendar ponosen posebno ne more biti tega junaškega uma, ko bi ga mu

prav ustavoverci v veliko zaslugo šteli, kajti premagal je le priprstega čitalniškega sluga, ki ne une dosti več nego do pet šteti in ki še sam vedel nij kaj podpisi pomenijo. Tako mu je kar na lepem, brez ugovora podpis izročil. A vipavskim tržanom nij pota do Nj. Vel. cesarja zaprl, kajti oni se še z večjim navdušenjem z nova podpisujejo.

Želeti bi bilo pa, da bi bili gospodje rodoljubi vipavskega trga pri enakih prilikah bolj previdni, in treba bi bilo ko bi se dansko in osobno udeležili agitacije, kadar gre za tako važno narodno reč. Mati Slovenija potrebuje delavnih sinov, za to bi nikomur, tudi ipavskim prvakom ne pala krona z glave, ko bi ljudstvo 'kaj več podučevali, in malo menj „aristokratični“ bili, kakor so. Dal bog, da bi se ta moj opomin po potrebosti razumel in da bi koristen bil.

Iz Koroškega 2. marca [Izv. dop.] Med mnogimi, v naši pokrajini izhajajočimi listi, nahajaš, dragi bralec, tudi majhno časopisče, ki ga obelodanuje nam nasprotna beljaška klika in se zove „Süddeutsche Post“. Baš v tem listku so začeli hrabri možje, katerim je strast nepoznana (?) sikit na Slovence, ki so podpisali prošnjo do cesarja. Zanimiva je v tem listku izražena misel teh veljakov, da namreč vsa ta proti pseudoliberalizmu učinena vzbuditev gorotanskih Slovencev izvira po starem „Slovenenapostel, der sich jährlich mindestens einigemal gründlich blamiren muss und der diesmal ein vollständiges Fiasco erleiden wird.“ Prečudni se nam zazdevate, ako kaj tacega trdite. Prvič je stvar neresnična in drugič bi vendar morali vedeti, da v takih vprašanjih nij ravno treba enega moža, ker stvar, jasna kakor prečisto nebo, sama dovolj govori in nam kaže, kaj nam hote nakloniti dragi naši prijatelji. (?) Ne ravno zaradi tega, da nam bi bil ta ali oni rekeli, da je prošnja potrebna, temuč iz golega prepričanja smo tudi mi s podpisi prihiteli slovenski peticiji proti direktnim volitvam. O blamaži pa tu celo nij govora. Udeležba pri podpisovanji v skoraj vseh občinah, kjer Slovenci prebivajo, je bila ogromna. Pokazalo je zopet naše ljudstvo, da še nij zaspalo, kakor bi marsikateri prilizovalček rad videl, pokazale so mnogobrojne občine po celem svojem zastopu, ali pa po najveljavnejših možeh, da se krepko čutijo slovenske, da se duševno strinjajo z drugimi slovenskimi občinami po nam sosednih pokrajinh. Tu, draga nam „Stidd. P.“ si se ti blamirala in ne mi ali pa celo veljavni mož kateremu hočeš vse natvezati.

Namesto da hujskate, nas rajše ako vam je toliko mar za pravico in svobodo, podpirajte, da zadobimo po pravilno uvedeni razdelitvi volilnih okrajev — in to ne morda po direktni, slabovredjeni volitvi — potrebno, nam popolnem pripadajoče število narodnih poslancev, ker tudi mi vse državljanke dolžnosti natančno spolnjuemo in si želimo, kot dobri Avstrijci, naših svetih naravnih pravic.

Omenili bi sicer ne bili večini avstrijskih prebivalcev popolnem nepoznatega listka, ko bi se enako rezgetanje ne šlišalo tudi po drugih, na Koroškem izhajajočih časopisih, ki polno srda do drugačega v deželi bivajočega naroda Slovencev, včasih sami ne vedo, kaj da bi vse povedali.

Tako je n. p. več kot smešno, ako naše veljavne možake, katerim nič slabega očitati

ne morejo, zaradi njihovih imen smešne storiti hote. Vzemite mivalo, pojrite k nemški (?) Dravi, Jezernici, Krki, Motnici, ali Glinici, operite se in povejte, zakaj niste poprej sami o sebi govorili. V resnici strogog germanškega izvira so imena vaših matadorov brez in z gumbami n. p. Tschabuschnigg, Jessernigg, Matschnigg, Tschugg, Jergitsch itd. Človek pravi naj ne gleda na imena temuč na djanja.

Iz Budim-Pešte 2. februar. [Izv. dop.] Sennyey je v „Pester“ in „Ung. Lojdu“ dementoval, da je pri svojem zadnjem bivanju na Dunaju konferiral s Hohenwartom, Martinicem in Falkenhainom. To je bil prisilen storiti, kajti vest o tej (domneje ali istiniti) konferenci je naše javno mnenje zelo razburila. Pomenljiva je ta prikazen, da se naš političen svet Sennyey boji, poleg tega pa, da je ob enem prepričan, da more samo Sennyey normalno stanje na Ogerskem in v obče v habsburškej monarhiji utrditi. Deak in levčnjaki boje se ga na isti način, in skoro bi rekeli tudi iz istih razlogov. Deak boji se ga za voljo tega, ker v njem vidi tistega moža, ki bo preje ali sleje njega izpodrinil in potem na njegovo mesto stopil; — levčnjaki boje se ga pa za voljo tega, ker v njem vidijo tistega moža, ki bode po razpadu Deakove stranke mesto njih vlado prevzel, za kar se že toliko in tako dolgo trudijo. Lounay dela s svojim rovanjem pod Deakovo stranko ne sebi, kakor misli, temuč Sennyeyu v prilog, kateremu, kakor da bi bil od njega nalašč za to najet ovire iz pota v stran spravljaj. Sennyey je skozi in skozi konservativec, in sicer one vrste starih konservativcev, kakoršni so pred letom 1848 na Ogerskem vladali. Kot takšen je velik prvrženik dinastije in aristokratične vladavine. Državni polovici hoče rajše trdnejše nego rahleje zvezani imeti. On tedaj nij niti za denašnji duvalizem, niti za nameravani prihodnji federalizem, nego za ono politično položje, katero je vladalo do leta 1848. In v tej točki spremeni se njegov konservativizem že v reakcijo. Ne držimo rok pred očmi ter poglejmo, kako broj konservativcev dan na dan bolje raste. Kolikor je pri nas razbeganih polit. elementov, vsi beže v tabor konservativcev. Med konservativom in reakcijo je pa meja samo debljina enega lasa.

Kar je naše konservative v nekoliko kalmiralo, je proglašenje republike na Španjskem. Ali je čas za Sennyeyovo akcijo že prišel ali ne, to ne smeta dosta, faktum je, da se naglo bliža. Kdo bo reakcije kriv? Deakove pri nas, ustavoverci pri vas! Ker so se obotavljal nagodbenim načinom (im vergleichs-verfahren) kolikor toliko svobode rešiti, žuga jima obema sedaj popolen bankrot.

Zagrebški nadškof Mihalevič je že dalje časa pri nas. Njegova nazočnost je v zvezi z dogovaranji med našo in hrvatsko regnikolarno deputacijo. Ne da se tajiti, da je Mihalevič hrv. narodnej stranki v veliko korist, čemur se ta stranka od njegove strani tačas, ko je zagrebško nadškofovsko stolico zasedel, gotovo nij nadejala. Njemu naši državniki še zmirom več zaupajo in verjamemo nego Strossmayerju in Mrazoviču, ali pa Rauchu in Vakanoviču. Če bode revizija nagodbe leta 1868 srečno izvedena, bo to naj več zasluga Mihalevičeva. S tem svojim

pomirljivim posredovanjem ne koristi Mihalevič samo hrvatskej narodnej stranki, ampak tudi sebi, kajti s tem olajšava si svoje stanje v Zagrebu, ki je bilo dosedaj zelo labilno.

V našem drž. zboru pretresaval se je zadnje dui proračun za trošek ministerstva za bogočastje in nauk. Cela potreba za ta oddel naše vlade ne iznaša niti en miljon goldinarjev. Toliko blizu, kolikor trošek za žrebčarije. Nij se tedaj čuditi, da izobraženje našega naroda gre rakov pot, ter da na kmetih občinski pastir več velja nego učitelj. — Helfy je interpeloval ministerskega predsednika, da-li Španjska republika od naše države pripoznana? in če nij: da-li hoče on na to delati, da se bo pripoznala? Minister-predsednik še nij odgovoril.

Vrhovni zapovednik naših honvedov je po odstopu nadvojvode Josipa neki baron Piret, ki je bil poprej c. kr. general skupne vojske. V njega ima naše javno mnenje kaj malo zaupanja. Naši honvedi so bolj proti Avstriji nego proti zunanjemu sovražniku na straži in sedaj jih komandira avstrijsk general. Strašno! Gonja na njega se je v naših časopisih že začela.

Domače stvari.

(Slovensko gledališče.) Igra „Obljuba madoni“ od g. Mohorčiča, najbrž po kaki noveli sestavljena, ne zasluži pohvale, ker nema niti ideje, niti nijso značaji motivirani in dosledno razpeljani, ter je celo dejanje — da se rahlo izrazimo — prav malo resnici podobno. — Izvrstno pak je zopet izpala in z občno pohvalo bila sprejeta opereta „Izbujeni lev.“

(Banka „Slovenija“) je dobila od magjarske vlade koncesijo za Translajtanijo. Ustanovila bode torej glavne zastope v Pešti, v Novem Sadu, Zagrebu itd. Med Slovaki bo glavni zastopnik J. Bobula, glavni urednik slovaškega časnika „Slovenske Noviny“.

(Umrl) je v Ljubljani meseca februarja 1873 54 osob, 31 moškega in 23 ženskega spola.

(Iz Gorenjskega) se nam piše 3. marca: Po noči 2. t. m. so prišli fantje iz Dobrave in Polšice v Podnartu skupaj. Ker so imeli že dalje časa sovraštvo med soboj, so se stepli in začeli eden drugega z nožmi klati, da so dva Dobravca na smrt zaboli, vendar pa so še bila s sv. zakramenti previdena, ali pri življenji bosta teško ostala. Tudi na drugej strani je več močno ranjenih. Naleteli so pač sami taki skupaj, čijih veselje je boj in klanje. Kako veselo bi bilo, ko bi prišel kedaj čas, da ne bi trebalo več, takih reči poročati! Žandarmi pač hodijo po Gorenjskem konfisciranih časnikov iskat, tačas kadar bi bilo treba take poboje zabraniti, jih pa nikjer nij.

Razne vesti.

(Tolovaji v Slavoniji.) Pred nekimi dnevi so v hišo nekega bogatega kmeta v Boboti širje roparji udrli, ker so menili, da najdejo denarja pri njem. Da bi pse na dvorišči utolažili, so špeha in mesa metali pred nje, ali psi niso utihnili, nego so lajali tako dolgo, dokler je prišlo več mladih ljudi v hiši bivajočih, in so roparje srčno prijeli. Dva izmed poslednjih sta po kratkem boji izbežala, tretji je obstreljen obležal in četrti, čepravno je že pri enaki priliki eno roko bil

izgubil, se je branil tako besno, da so fantje tudi njega obstrelili. Vrgli so se nanj in so skušali srditeža zvezati; vendar še zelo sedaj niso mu bili kos, kajti je tako divje grizel krog sebe, da jih je več ranil in celo vrvi z zobmi pregrizel. Končala se je strašanska borba s tem, da so mladi ljudje tolovaja, kojega nobenim načinom niso ukrotiti mogli, ubili. — Izmed dveh ubežnih se je eden drugi dan pri vukovarskem komitatu sam oglasil.

Narodno-gospodarske stvari.

Na najimenitnejše društvo ne pozabite!

Znani vrli narodnjak g. Dominik Čolnik, posestnik v Drvanji v Slovenskih Gor. nam pod tem naslovom piše:

Komaj je zadnja leta kako slovensko društvo v življenje stopilo, že se je drugo rodilo, tretjo se je spočelo, četrto se je osnovalo. Tako smo dobili na Slovenskem precejšno število živih in neživih društev za razne namene in potrebe. Imamo razen mnogo političnih društev, razen čitalnic, še „Narodno tiskarno“, „Glasbeno matico“, „Slovensko matico“, društvo sv. Mohora, učiteljska društva, „Sokole“, dramatično društvo, tiskovno društvo, in eno za podpiranje delavcev, banko „Slovenijo“ in kako se vse imenujo. Predragi slovenski domorodci! dobro ste delali, narod bo vas hvalil, da je v kratkih letih vse tako lepo napredovalo, da si je bilo na vse strani ovir zadosti, da si sovražniki našega naroda nam zapahujajo vrata v boljšo bodočnost. Delajmo, ker čas našega boriteljnega življenja je kratek, da ne bodo naši potomci izgubljeni v meglji germanski, ako ne boderemo zvesto delali, ne pridemo iz puščave na prost, gder se niž več bat za blagostno narodno bodočnost.

A pri tem delovanji smo na eno društvo pozabili, katero bi v celi narod živo segalo. Sicer obstoji že kranjsko kmetijsko društvo, goriško, štajersko — ali za vse Slovence vključ nemamo kmetijskega društva, namreč slovenskega, narodnega društva, pri katerem bi se moglo vrtnarstvo, čbelarstvo, gozdarstvo, vinorejstvo itd. zedinjeno biti.

Dokler so stali Rimljani kmetijstvo v časti imeli, ter se iz ljubezni, marljivo in rado z njim pečali; dokler so se najveljavni državni možje pluga ali drevesa ne sramovali; dokler je veljal Ciceronov izrek, da med vsemi opravili je kmetijstvo najbolj koristno, pridobitno, in za svobodnega moža častno, — tako dolgo so Rimljani bogati in narodno mogočni bili. Ko so kmetijstvo zanemarili, potem je bogata država padala, društvene vezi so se zrabljale, ljubav do domovine je izginila, mogočna država je prišla v tuje vlasti.

Torej, blagi domorodci! to si k srcu vzemši, osnovajte nam kmetijsko društvo za vse Slovence, in vsi bi naj v tem zedinjeno delali. Delajmo, da pridemo do blagostanja, da se narod okreča. Naša vlada se na vso drugo obrtnijo bolj ozira, kakor na kmetijstvo, — pomagaj torej si najprej sam in pomaga ti Bog!

Bogu bodi potoženo, da je toliko zasplojenih ljudi, kateri brezčutno med vesoljnimi premembami okolo tavajo, in bladnokrvno spomenjajo, češ, da bode naše življenje kmalu ugasnilo, da bomo tudi mi Slovenci našo lepo slovensko domovino zapustili. A ne premislijo, kaj nas čaka? Račun pred božjim stolom, in strašna odgovornost, ako nij smo svoje dolžnosti storili! Dolžnost pa med drugimi dolžnostimi storimo, če na vse strani za blagor in materialni napredek slovenskega naroda skrbimo. Zato nasvetujem, da se kmetijsko društvo za vse slovenske kmetovalce ustanovi. Pogledite na društvo sv. Mohora; gde bi imeli toliko udov, ako bi kmetijsko društvo ne pristopalo. Praktično in primerno društvo mika kmeta, a menj ga mika „Glasbena matica“, „dramatično društvo.“

Pred nekaterimi leti smo tukaj že podpisovali pole za pristop k tacemu vsesloven-

skemu kmetijskemu društvu. Kam se je vse skrilo, kam so črteži prišli, to bog zna. Da zdaj nihče več ne misli na to za nas posestnike najpotrebnejše društvo našega naroda, nij dobro. To društvo je lehko ustanoviti, ker vsak najmanjši posestnik bode rad pristopil, in tudi noben veljavni „gospod“ se ne bode obotavljal, častno ime uda kmetijskega društva sprejeti, ker bi bil vsakemu menj ali bolj omikanemu Slovencu odprt pot v društvo, kjer se lahko koristno za narod dela.

Začnite, tu je žila za narod. Nij moče drugače tako lehko slovenskega kmetijskega ljudstva zediniti, kakor v tem društву. In kje še imate več narodnjakov, kakor med prostimi Slovenci, med kmeti.

Pomagali bomo vši. Samo na noge!

Za nagrobni spominek

slovenskega pisatelja J. Mandelca.

Iz Karlovca izvedamo, da naš pokojni J. Mandelc na grobu niti spominka nema. Da bi bilo sramotno za nas, ako se ne bini znalo, kje počiva eden zasluznejših naših pisateljev, o tem smo upozorjeni od Hrvatov iz Karlovca, od koder smo dobili poziv na bibrati za Mandelčev spominek. Prvi prinesek sta darovala dva čestita karlovška gradjana in sicer:

Gosp. J. L. Modrušan . . . 10 gld.

" Fr. Vranič . . . 5 "

Daljše prineske prejemle

Administracija „Slov. Naroda“.

Izgubi

vsak svoj denar, kdor v tukajnih dunajskih prodajalnicah igrač ure kupuje, katere vsled svojih lažnjivih oznanih, kot: Prvi dunajski urarski-bazar, Praterstrasse štev. 16, lažljiva fabrika ur, Opernring štev. 7 i. t. d. krivo in zavrneno blago jako slabe vrednosti za pravo angleško prodajajo. Torej se čutim primoran, na to premendeno sleparstvo čestito p. n. občinstvo opozoriti, da se blagovoli naravnost obračati na slovečo

tovarnica ur,

(lastno izdelstvo) od
Josef Hawelka

na DUNAJU, Leopoldstadt, Taborstrasse
Nr. 10, „zum Pfau“,
katera svoje dobro regulirano

ed c. kr. urada za punciranje poskušene ure po
sledenih neverjetnih

pa vendar resničnih cenah prodaja.

Samo 1 gld. 50 kr. ali 2 gld. prav pariška ura iz bronce z enotljivo poročtvom. — 8 gld. 50 kr. prav angleška cilindrasta ura s prav talmi-zlatno verižico in petletnim izkazom poročtvom.

Samo 9 gld. prav angleška cilindrasta ura s kristalnim steklom, sekundnikom, s fino verižico iz pravega talmi-zlata z medaljonom in garantilnim pismom vred.

Samo 12 gld. srebrna cilindrasta ura s pravozlatim sekaklom, močnim kristalnim steklom, z verižico, medaljonom iz talmi-zlata in garantilnim pismom vred.

Samo 15 ali 20 gld. prav angleška, srebrna siderna ura, s še savonetom, dvojnim plaščem, najfinije gravirana, z verižico iz pravega talmi-zlata in garantilnim pismom vred.

Samo 18 gld. prav angleški srebrni in v ognji pozlačen kronometr, ne ponarejan, z verižico, medaljonom iz talmi-zlata, z usnjatim vtikom in garantilnim pismom vred.

Samo 14 ali 17 gld. ravno ista znamenito finija z orientalnim kašištem.

Samo 14 ali 17 gld. prav angleški Prince of Wales remontoar v najmočnejšem obsegu, z kristalnim steklom, s kolesem iz nikelite iz pravega talmi-zlata; te ure imajo mimo drugih to prednost, da se brez ključa navijajo; k tem uram dobi vsaki verižico iz talmi-zlata z medaljonom in garantilnim pismom vred.

Samo 12 gld. prav angleška ura iz dobrega talmi-zlata, cilinder nove fasone, z dvojnim kristalnim steklom, kde se tudi zaprto kolosej vidi, z verižico iz talmi-zlata, z medaljonom in garantilnim pismom vred.

Samo 13 gld. ura v talmi-zlata, z dvojnim plaščem, savonetom, skalcem, kristalnimi stekli in kolesem iz niklate, s fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljonom, usnjatim vtikom in garantilnim pismom vred.

Samo 14 ali 15 gold. posebnost najfinija prav angleški cilindrasti ur s ploščatim kristalnim steklom, sekundnikom, po zelji, s belim ali barvanim kazalom. Zaradi gotove konstrukcije se garantira, da ura v enem mesecu ne sme za 2 minuti naprej iti niti zastoti, s fino verižico in medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 14 ali 17 gld. prav fina ura za gospo, prav srebrna in prav pozlačena z verižico krog vrata iz pravega talmi-zlata in garantilnim pismom vred.

Samo 18 gld. prav angleški, najfinije v ognji pozlačen kronometer s dvojnim plaščem, najfinije emalirana, z fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 18 ali 20 gld. najfinija srebrna prav angleška siderna ura, s 15 rubini, z najfinije verižico iz talmi-zlata, medaljonom, z usnjatim vtikom in garantilnim pismom vred.

Samo 20 gld. srebrna remontoarna ura, se brez ključa navija, z verižico iz talmi-zlata in medaljonom vred.

Samo 23, 25, 27 gld. zlata ura za gospo z verižico, meda-

Opomenica.

Eksekutivne dražbe 8. marca: Praprotni kovo pos., 277 gl., v Ljubljani. — Meršavo, 870 gl., v Ribnici. — Debelakovo, v Vel. Laščah. — Schreinerjevi, 11110 gl. in 3220 gl., v Ormuži.

Umrl v Ljubljani

od 28. februarja do 3. marca.

Visoko čestiti g. Mat. Vidic, kurat-beneficijat v počitku, 70 l., na zmehčanji možganov. — Urša Jane, prebivalka, 60 l., na pljučni vodenici. — Frančiška Židan, prebivalka, 64 l., na marasmu. — Ana Tratnik, prebivalka, 52 l., na sušici. — Jan. Golob, preb., 72 l., na oslabljenji. — And. Bokavšek, čevljari, 55 l., na sušici. — Neža Kozamernik, dekla, 24 l., na jetiki. — Jera Zaletil, prebivalka, 60 l., na oslabljenji.

Dunajska borsa 4. marca.

Akcije narodne banke	985	—
Napol.	8	68
C. k. cekini	—	—
Srebro	107	60

„Drenikov vrh“ se daje v najem.

Posestvo, tik Ljubljane, na Rožniku ležeči „Drenikov vrh“ se daje s kavarno, gostilno, vrtom in poljem na več let v najem.

Pohištva so v prav dobrem stanu.

Vse za omenjeni obrti potrebno, orodje za kavarno, gostilno in za poljedelstvo je pripravljeno in se prepriča sè živino vred, v najem ali pa v zakup.

Na dalje obravnava

(4—1) Franjo Drenik,
v Ljubljani št. 73, dunajska cesta.

ljonom in garantilnim pismom. Potem 45 do 65 gld. z brillantimi kamenčki.

Samo 6 gold. krasna pariška ura iz bronce, z bilom pod steklom, kinč za vsako sobo, 1 gld. 60 gld. 80 ali 2 gld. najfinije ure iz Černolesa, porcelana, emalirane, ščitne in za na steno, za kajih tek je 3 cele leta poročito. Vse moje ure so prve bire in se ne smejijo s ponarejenimi zamenjati.

Verižice iz talmizlata kratke 1 gld., 1.20, 1.50, 1.80, dolge

gl. 1.50, 2, 2.40, 3, 4, 5, 6, 8.

Srebrne verižice gl. 3, 3.50, 4, 5, 6 do 12.

Pariški popotni budicive z urami, ki pri izbudenji luč prizajo, 9 in 12 gl.

Patentno-varni budicive sè strelno pripravo, ki ob enem tudi luč prizajo, 14 in 16 gl.

Pariški budicive v elegantnem zaporu iz brone, najfinije izdelani, 12, 14 in 16 gl.

Krasne pariške ure iz bronce z bilom pod steklom 6 in 8 gld. najfinije izgotovljene 10 gld., kinč za vsako sobo.

Salonske ure z okvirjem prav dobro pozlačenimi okvirji, bijo ure in polure, za elegante salone, tudi za obdarovanje zelo pripravne, z majepskim lisom, po čudovito nizki ceni od 8, 10, do 14 gl. te najfinije.

Krasne muzikalije, melodiioni z nebeškimi glasovi in mandolino itd. Tremolo igrajo te najnovajše kompozicije od Strauss-a, Offenbach-a, Rossini-ja, Meyerbeer-ja in dr. 1 kos muzikalije z 2 napovi 7 in 16 gld., s 4 napovi 7 gl. 80 kr., z 6 napovi 18 gl.

Na predpolištev zares ali počutno povzetje se vsako naredilo v 24 urah natancno izvrši. Neregolirane ure so za 2 gl. ceneje.

Zapiski cen zastonj.

Urarji in prodajalci ur, nahajajo veliko zalogu od 4000 do 5000 ur po čudo-vito nizkih cenah.

Le skoz večletno bivanje na Angleškem in v Švici, potem skoz veliko prodajo, sem vstanu, ure po nizkih cenah prodajati. — Za ure, kupljene pri meni, garantiram 5 let. V slučaju, ko bi se v teh 5 letih però zlonilo ali se kaj drugega pripetilo, se zavezam, to zastonji popraviti.

Podružnice: Leopoldstadt, grosse Pfarrgasse Nr. 6.

Florisdorf, Hauptstrasse Nr. 53.

(55—2)

Svarilo.

Sleparstvo z urami je v zadnjem času takški vrhunc doseglo, da si prodajalci igrajo kot urarji in fabrikanti ur naslovajo, in da bi p. n. občinstvo vsakako prevarili, svoje naloze vedno spreminjajo, kot: pred „Erster Wiener Uhren-Bazar“, zdaj „Uhrenfabrik, Praterstrasse Nr. 10“, pred „Erates Wiener Uhren-Etablissement“, zdaj „Uhrlacher, verlängerte Kärtnerstrasse Nr. 51, Palais Todesco.“ potem „Uhrenfabrik, Opernring 7“ in da bi se sleparstvo na najvišji vrhuncu doseglo, pustijo na silno nesramen način svarila, kateré bi ravno jihov kupčijo zadevali imeli, na prodajalnice igrajo in jihovih prejšnjih naslovov, razglasiti. Čestitam p. n. stanovalcem v pokrajini, kateri se o resnicu skoz osobno obiskovanje ne morejo prepričati, nij treba drugo, nego da se z listino na katerega svojih znanec obrnejo, da se bode potem pokazalo, da je to od mene tukaj navedeno čista resnica, ker se tam, mesto ur, ustrojev in urarjev — cevi za pipe, gobe, palice, lile, tobanične in takšne reči nahajajo. Posebno ozira vredna je naj več sleparstvo goječa prodajalnica igrajo „am Opernring Nr. 7.“ katera vse zavrneno blago od fabrik po brezcenji nakupuje, te in vse nališpane ure kot nove prav angleške prodaja.

Vsi ti ljudje niso urarji niti strokovnjaki in nemajo o kakovosti ur nikakšega pojma, ter vsled tega najmanjšega poročstva je samo sleparstvo.

Opominjam od mnogih mojih kupčevalcev, kateri so tak nesrečni bili, da so se na ta način oslepatri dali, svarim vsakternika pred nakupovanjem takšega neslužljivega zavrnega blaga v zgorej omenjenih prodajalnicah.